

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Haridus- ja teadusminister
määrus
algtekst
01.09.2005
RTL 2005, 91, 1365

Haridus- ja teadusministri 24. detsembri 2001. a määruse nr 75 "Põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite korraldamise ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise tingimused ja kord" ja haridusministri 18. veebruari 2002. a määruse nr 24 "Võõrkeelse põhikooli ja gümnaasiumi eesti keele lõpueksami ja eesti keele tasemeeksami ühitamise tingimused" muutmine

Vastu võetud 12.08.2005 nr 28

Määrus kehtestatakse «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 29 lõike 2 ja «Keeleseaduse» § 5¹ lõike 2¹ alusel.

§ 1. Haridus- ja teadusministri 24. detsembri 2001. a määruse nr 75 «Põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite korraldamise ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise tingimused ja kord» muutmine

Haridus- ja teadusministri 24. detsembri 2001. a määruses nr 75 «Põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite korraldamise ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise tingimused ja kord» (RTL 2002, 3, 28; 2004, 67, 1117) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 1. Põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite sooritamine

(1) Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppiv 9. klassi õpilane, õhtuses õppevormis üksikuid õppeaineid õppiv õpilane ja ekstern (edaspidi *põhikoolilõpetaja*) sooritab põhikooli lõpetamiseks põhikooli ühtlustatud küsimuste ja ülesannetega eksamid (edaspidi *ühtlustatud küsimustega eksamid*).

(2) Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi õppiv põhikoolilõpetaja ning põhikoolilõpetaja, kes põhikooli ühtlustatud küsimustega eksami ajal haigestub või ei saa sellele osaleda muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel (nt osalemine rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel), sooritab põhikooli lõpetamiseks kooli direktori kinnitatud materjalidega põhikooli lõpueksamid (edaspidi *põhikooli koolieksam*), mis toimuvad kooli direktori määratud ajal.

(3) Toimetuleku riikliku õppekava järgi õppiv põhikoolilõpetaja põhikooli lõpetamiseks eksameid ei soorita.

(4) Gümnaasiumi lõpetamiseks sooritavad 12. klassi õpilased, õhtuses õppevormis üksikuid õppeaineid õppivad õpilased ja eksternid (edaspidi *gümnaasiumilõpetajad*) gümnaasiumi lõpueksamid, mis jagunevad riigieksamiteks ja koolieksamiteks.);

2) paragrahvi 2 lõikes 1 asendatakse sõnad «põhikooli lõpueksamitoid» sõnadega «ühtlustatud küsimustega eksami eksamitoid»;

3) paragrahvi 2 lõikes 2 asendatakse sõnad «põhikooli lõpueksamite valimisse kuuluvate lõpueksamitööde» sõnadega «ühtlustatud küsimustega eksamite valimisse kuuluvate eksamitööde»;

4) paragrahvi 3 lõikes 1 asendatakse sõnad «põhikooli lõpueksamite eesmärgid» sõnadega «ühtlustatud küsimustega eksami ja põhikooli koolieksami (edaspidi koos nimetatud *põhikooli lõpueksami*) eesmärgid»;

5) paragrahvi 3 lõikes 2 asendatakse sõna «lõpueksam» sõnadega «ühtlustatud küsimustega eksam»;

6) paragrahvi 4 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppiv põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamiseks järgmised ühtlustatud küsimustega eksamid:

- 1) eesti keele ja kirjanduse või eesti keele kui teise keele eksam;
- 2) matemaatikaeksam;
- 3) õpilase valikul eksam (edaspidi *valikeksam*) järgmiste õppeainete hulgast: vene keel ja kirjandus, inglise keel, saksa keel, prantsuse keel, vene keel, bioloogia, keemia, füüsika, geograafia, ajalugu, ühiskonnaõpetus.»;

7)paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

« (1¹) Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi õppiv põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamiseks järgmised põhikooli koolieksamid:

- 1) eesti keele ja kirjanduse või eesti keele kui teise keele eksam;
- 2) matemaatikaeksam;
- 3) kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud põhikooli koolieksam. Õppeaine, milles eksam toimub, määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja seaduslikule esindajale teatavaks enne käimasoleva õppeaasta esimese poolaasta lõppu.»;

8)paragrahvi 4 lõiked 2, 4 ja 5 tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 6¹järgmises sõnastuses:

« (6¹) Põhikooli ühtlustatud küsimustega eksamid toimuvad üldjuhul kooli õppekeeles. Eesti keelest erineva õppekeelega kooli põhikoolilõpetajal on õigus sooritada matemaatikaeksam ja valikeksam eesti keeles. Oma soovist teatab põhikoolilõpetaja kooli juhtkonnale 1. märtsiks.»;

10)paragrahvi 4 lõiked 7–10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (7) Põhikoolilõpetaja, kes soovib eesti keele kui teise keele ühtlustatud küsimustega eksami alusel saada eesti keele oskuse tunnistust vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud võõrkeelse põhikooli ja gümnaasiumi eesti keele lõpueksami ja eesti keele tasemeeksami ühitamise tingimustele, teatab oma sellekohasest soovist kooli juhtkonnale kirjalikult 1. märtsiks.

(8) Koolid teatavad 5. märtsiks Eksamikeskusele kirjalikult käesoleva paragrahvi lõigetes 6¹ ja 7 nimetatud õpilaste nimed ja isikukoodid.

(9) Koolid saadavad 5. märtsiks Eksamikeskusele vormikohase tellimislehe ühtlustatud küsimustega eksami eksamimaterjalide saamiseks. Tellimislehed on saadaval Eksamikeskuses ja Eksamikeskuse veebilehel.

(10) Koolid teatavad 25. jaanuariks Eksamikeskusele kirjalikult põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppivate erivajadustega (nägemis-, kuulmis-, kõne- või kehapuudega) põhikoolilõpetajate eksamineerimiseks vajalikest tingimustest.»;

11)paragrahvi 4 lõige 11 tunnistatakse kehtetuks;

12)paragrahvi 7 pealkirjas asendatakse sõna «lõpueksamite» sõnadega «ühtlustatud küsimustega eksamite»;

13)paragrahvis 7 asendatakse sõna «lõpueksamimaterjalid» vastavas käändes sõnaga «eksamimaterjalid» vastavas käändes;

14)paragrahvis 7 asendatakse sõna «lõpueksamiülesanne» vastavas käändes sõnaga «eksamiülesanne»;

15)paragrahvides 7 ja 8 asendatakse sõna «lõpueksam» vastavas käändes sõnaga «eksam» vastavas käändes;

16)paragrahvides 7 ja 8 asendatakse sõna «lõpueksamitöö» vastavas käändes sõnaga «eksamitöö» vastavas käändes;

17)paragrahvi 8 pealkirjas ja lõikes 1 asendatakse sõna «lõpueksamitöö» vastavas käändes sõnadega «ühtlustatud küsimustega eksami töö» vastavas käändes;

18)paragrahvi 8 lõikes 4 asendatakse sõnad «põhikooli lõpueksami tulemused» sõnadega «ühtlustatud küsimustega eksami tulemused»;

19)paragrahvi 8 lõige 2¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2¹) Põhikoolilõpetaja, kes õpib põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava alusel ja kellele vähemalt viimase õppeaasta jooksul püsivatest õpiraskustest või keha-, kõne, meele- või psüühikahäiretest tulenevalt kohaldatakse individuaalset õppekava, rakendatakse kodu- või parandusõpet või kelle kodune keel erineb kooli õppekeelest ja kes on Eestis alaliselt elanud vähem kui 3 aastat, lõpueksameid hinnatakse rahuldava hindegala alates 35% punktide arvust. Vastav otsus ja põhjendused tuuakse ära lõpueksami protokollis.»;

20)paragrahvi 8 lõige 2²tunnistatakse kehtetuks;

21)paragrahvi 9 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Lõpueksami hindeks «nõrga» või «puuduliku» saanud põhikoolilõpetaja sooritab korduseksami põhikooli koolieksamina hiljemalt 30. juuniks. Eksami toimumise kuupäev määratakse kindlaks direktori ja õpilase vastastikusel kokkuleppel. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30 juunit, hiljemalt 25. augustil.»;

22)paragrahv 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 10. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi põhihariduse omandanud õpilasele, kelle õppeainete aastahinded on vähemalt rahuldavad ning kes on kõik lõpueksamid sooritanud positiivselt, antakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus.

(2) Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi õppinud põhikoolilõpetajale, kellel on kuni kahes õppeaines aasta- või lõpueksamihindeks «nõrk» või «puudulik», antakse põhikooli lõputunnistus õppenõukogu otsusega pärast täiendava õppetöö või korduseksami sooritamist.

(3) Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi õppinud põhikoolilõpetajale, kellel on kuni kahes aines aasta- või lõpueksamihindeks «nõrk» või «puudulik», või kes ei ole suutnud täiendavat õppetööd või korduseksamit sooritada rahuldavalt, võib lapsevanema kirjaliku avalduse põhjal (õhtuses õppevormis üksikuid aineid õppival ja eksternil õpilase kirjaliku avalduse põhjal) õppenõukogu otsusega anda põhikooli lõputunnistuse.

(4) Toimetuleku riikliku õppekava läbinud õpilasele antakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus.»;

23)paragrahvid 11 ja 12 tunnistatakse kehtetuks;

24)paragrahvi 14 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Kõigile gümnaasiumilõpetajatele on kohustuslik eesti keele (eesti õppekeelega koolis) või eesti keele kui teise keele (muu õppekeelega koolis) riigieksam.»;

25)paragrahvi 14 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

26)paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

« (6¹) Gümnaasiumi õpilasel on õigus sooritada inglise keele, saksa keele, prantsuse keele ja vene keele riigieksam ka juhul, kui ta ei ole seda koolis õppinud.»;

27)paragrahvi 14 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (7) Koolieksameid võib sooritada kõigis riikliku õppekava kohustuslikes õppeainetes ja nendes valikainetes, mida on gümnaasiumiastmes õpitud vähemalt 105 õppetundi.»;

28)paragrahvi 14 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

29)paragrahvi 14 lõike 11 punkt 3 sõnastatakse järgmiselt:

« 3) varem gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetanud isikutel, kes soovivad varasema aasta riigieksamitulemust parandada;»;

30)paragrahvi 15 lõikes 1 asendatakse sõnad «15. jaanuariks» sõnadega «20. jaanuariks»;

31)paragrahvi 15 lõiked 3–6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Isik, kellel on õppeainete kooliastmehinded vähemalt rahuldavad ja kes on sooritanud koolieksamid positiivselt, kuid kellel jäi riigieksamite sooritamata jätmise või negatiivselt sooritamise tõttu gümnaasium lõpetamata ning kes ei ole asunud omandama keskharidust mõnes teises gümnaasiumis, sooritab riigieksamid selle kooli juures, kus ta õppis, kui teatab koolile oma soovist 20. jaanuariks. Kui kool on vahepeal tegevuse lõpetanud või reorganiseeritud, määrab Eksamikeskus kooli, kus isik riigieksamid sooritab.

(4) Registreerimislehe saadab kool hiljemalt 25. jaanuariks Eksamikeskusele.

(5) Koos registreerimislehega saadab kool 25. jaanuariks Eksamikeskusele kooskõlastamiseks järgmised andmed:

- 1) iga riigieksami läbiviimiseks kasutatavate ruumide arv. Riigieksamiruumide arvu muutmine kooskõlastatakse Eksamikeskusega;
- 2) erivajadustega (nägemis-, kuulmis-, kõne- või kehapuudega) õpilaste nimed ja nende eksamineerimiseks vajalikud tingimused.

(6) Paragrahvi 14 lõike 11 punktides 2–4 nimetatud isikud esitavad avalduse (avalduse väljastab Eksamikeskus) Eksamikeskusele hiljemalt 25. jaanuariks. »;

32)määrust täiendatakse §-ga 15¹järgmises sõnastuses:

« § 15¹. Eesti keele riigieksami läbiviimine välisriigis Eesti keskharidusele vastavat haridust omandavatele isikutele

(1) Isik, kes omandab välisriigis Eesti keskhariduse tasemele vastavat haridust, võib hiljemalt eksami sooritamise aasta 25. jaanuariks esitatud taotluse alusel sooritada eesti keele riigieksami Eksamikeskuse direktori poolt määratud ajal ja korras.

(2) Eksamikeskus teavitab lõikes 1 nimetatud isikut Eksamikeskuse direktori poolt määratud eksami toimumise ajast ja eksamikorraldusest hiljemalt eksami toimumise aasta 10. aprilliks. »;

33)paragrahvi 16 lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Gümnaasiumi riigieksam algab kell 10.00, eesti keele kui teise keele ja võõrkeelte riigieksami suuline osa algab igal eksamipäeval kell 9.00.

(2) Kirjalikuks eksamiks antakse aega kolm kuni kuus astronoomilist tundi. »;

34)paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

« (2¹) Kirjandi kirjutamiseks antakse aega kuus astronoomilist tundi. »;

35)paragrahvi 17 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

36)paragrahvi 20 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Apellatsioonikomisjon vaatab vaidlustatud riigieksamitöö läbi kümne tööpäeva jooksul pärast avalduse registreerimist Haridus- ja Teadusministeeriumis, kontrollides selle hindamise vastavust vastava õppeaine riigieksamitöö hindamisjuhendile. Apellatsioonikomisjon teatab oma otsusest avalduse esitajale ja hinde muutmise korral Eksamikeskusele kirjalikult. »;

37)paragrahvi 23 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Koolieksamihindeks «nõrga» või «puudulik» saanud koolieksami sooritaja sooritab korduseksami kooli direktori poolt kinnitatud materjalide alusel hiljemalt 25. augustiks. »;

38)paragrahvi 24 lõike 1 tekstis asendatakse sõna «aastahinded» sõnaga «kooliastmehinded»;

39)paragrahvi 24 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

40)paragrahvi 24 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) 12. klassi õpilasele antakse klassitunnistus, kui:

- 1) tal on enam kui kahes õppeaines kooliastmehindeks «nõrk» või «puudulik»;
- 2) tal on kuni kahes õppeaines kooliastmehindeks «nõrk» või «puudulik» ja ta ei ole 30. juuniks sooritanud järeltööd;
- 3) ta on sooritanud koolieksami hindele «nõrk» või «puudulik» ja ta ei ole 30. juuniks sooritanud positiivselt korduseksamit;
- 4) ta on riigieksami sooritanud mitterahuldavalt. »;

41)paragrahvi 24 lõikes 3 asendatakse sõnad «25. augustiks» sõnadega «30. augustiks»;

42)paragrahvi 26 lõiked 9–11 tunnistatakse kehtetuks;

43)määrust täiendatakse §-dega 26⁵ ja 26⁶järgmises sõnastuses:

« § 26⁵. Erisused põhikooli lõpueksamite sooritamises 2005/2006. õppeaastal

(1) 2005/2006. õppeaastal sooritab põhikooli- ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppiv muu õppekeelega kooli õpilane põhikooli lõpetamiseks käesoleva määruse § 4 lõikes 1 nimetatud eksamite asemel järgmised ühtlustatud küsimustega eksamid:

- 1) vene keele ja kirjanduse eksam,
- 2) matemaatikaeksam,
- 3) eesti keele kui teise keele eksam.

(2) 2005/2006. õppeaastal ei soorita põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi õppivad põhikoolilõpetajad põhikooli lõpetamiseks lõpueksameid ning neile ei kohaldata käesoleva määruse § 1 lõiget 2 ja § 4 lõiget 1¹.

§ 26⁶. Gümnaasiumi lõpetamise tingimuste rakendumine

Kui õpilast ei ole hinnatud § 15 lõikes 3 ja §-s 24 nimetatud kooliastmehinnetega, lähtub kool isikuksamile lubamisel ja 12. klassi õpilasele lõputunnistuse või klassitunnistuse väljastamisel § 15 lõikes 3 ja §-s 24 nimetatud õppeainete kooliastmehinnete asemel õppeainete aastahinnetest.»

§ 2. Haridusministri 18. veebruari 2002. a määruse nr 24 «Võõrkeelse põhikooli ja gümnaasiumi eesti keele lõpueksami ja eesti keele tasemeeksami ühitamise tingimused» muutmine

Haridusministri 18. veebruari 2002. a määruse nr 24 «Võõrkeelse põhikooli ja gümnaasiumi eesti keele lõpueksami ja eesti keele tasemeeksami ühitamise tingimused» (RTL 2002, 32, 453) §-s 1 asendatakse sõna «algtaseme» sõnaga «kesktaseme».

§ 3. Rakendussätted

- (1) Määruse § 2 jõustub 2006. aasta 1. septembril.
- (2) Määrus jõustub 2005. aasta 1. septembril.

Minister Mailis REPS

Kantsler Jaan KALLAS